

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2015/438 НА СЪВЕТА**от 2 март 2015 година**

за определяне на позицията, която да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет, създаден със Споразумението между Европейския съюз и Украйна за улесняване на издаването на визи, във връзка с приемането на общи насоки за прилагане на споразумението

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 77, параграф 2, буква а) във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) С член 12 от Споразумението между Европейския съюз и Украйна за улесняване на издаването на визи ⁽¹⁾ (наричано по-долу „споразумението“) се създава Съвместен комитет. В него се предвижда, че Съвместният комитет следва по-специално да наблюдава прилагането на споразумението.
- (2) Споразумението между Европейския съюз и Украйна за изменение на Споразумението между Европейската общност и Украйна за улесняване на издаването на визи ⁽²⁾ (наричано по-долу „споразумението за изменение“) влезе в сила на 1 юли 2013 г.
- (3) С Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ бяха установени процедурите и условията за издаване на визи за транзитно преминаване или за планиран престой на територията на държавите членки с продължителност, която не превишава 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период.
- (4) В рамките на въпросите, за които отговаря, Съвместният комитет отбеляза необходимостта от общи насоки, с цел да се гарантира напълно хармонизирано прилагане на споразумението от страна на консулствата на държавите членки и за изясняване на връзката между разпоредбите на споразумението и разпоредбите на договарящите страни, които продължават да се прилагат по визови въпроси, попадащи извън обхвата на споразумението.
- (5) Съвместният комитет вече прие такива насоки на 25 ноември 2009 г. със своето Решение № 1/2009. Тези насоки следва да бъдат адаптирани към новите разпоредби на споразумението, въведени със споразумението за изменение, и към промените във вътрешното право на Съюза относно визовата политика. За по-голяма яснота е целесъобразно тези насоки да бъдат заменени.
- (6) Целесъобразно е да се определи позицията, която да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет по отношение на приемането на общите насоки за прилагане на споразумението,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет, създаден с член 12 от Споразумението между Европейския съюз и Украйна за улесняване на издаването на визи, относно приемането на общи насоки за прилагане на споразумението, се основава на проекта на решение на Съвместния комитет, приложен към настоящото решение.

⁽¹⁾ ОВ L 332, 18.12.2007 г., стр. 68.

⁽²⁾ ОВ L 168, 20.6.2013 г., стр. 11.

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс) (ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1).

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на 2 март 2015 година.

За Съвета
Председател
D. RIEZNIECE-OZOLA

ПРОЕКТ

**РЕШЕНИЕ № .../2014 НА СЪВМЕСТНИЯ КОМИТЕТ СЪЗДАДЕН СЪС СПОРАЗУМЕНИЕТО МЕЖДУ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И УКРАИНА ЗА УЛЕСНЯВАНЕ НА ИЗДАВАНЕТО НА ВИЗИ**

от ...

във връзка с приемането на общи насоки за прилагане на споразумението

СЪВМЕСТНИЯТ КОМИТЕТ,

като взе предвид Споразумението между Европейския съюз и Украйна за улесняване на издаването на визи (наричано по-долу „споразумението“), и по-специално член 12 от него,

като има предвид, че споразумението влезе в сила на 1 януари 2008 г.,

РЕШИ:

Член 1

Общите насоки за прилагане на Споразумението между Европейския съюз и Украйна за улесняване на издаването на визи се съдържат в приложението към настоящото решение.

Член 2

Решение № 1/2009 на Съвместния комитет се отменя.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в ... на ...

За Европейския съюз

За Украйна

ПРИЛОЖЕНИЕ

ОБЩИ НАСОКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СПОРАЗУМИЕТО МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И УКРАИНА ЗА УЛЕСНЯВАНЕ НА ИЗДАВАНЕТО НА ВИЗИ

Целта на Споразумението между Европейския съюз и Украйна за улесняване на издаването на визи, което влезе в сила на 1 януари 2008 г., изменено със споразумение между Европейския съюз и Украйна от 23 юли 2012 г., влязло в сила на 1 юли 2013 г. (наричано по-долу „споразумението“), е да улесни въз основа на принципа за реципрочност процедурите за издаване на визи за планиран престой за срок от не повече от 90 дни в рамките на период от 180 дни за гражданите на Украйна.

Със споразумението въз основа на реципрочност се установяват правно обвързващи права и задължения, с които се цели опростяване на процедурите за издаване на визи за украински граждани.

С настоящите насоки, приети от Съвместния комитет, създаден със член 12 от споразумението (наричан по-долу „Съвместният комитет“), се цели да се гарантира правилното и хармонизираното прилагане на разпоредбите на споразумението от страна на дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки. Настоящите насоки не са част от споразумението и поради това не са правно обвързващи. Силно препоръчително е обаче дипломатическите и консулските служители да ги съблюдают последователно при прилагането на разпоредбите на споразумението.

Целта е настоящите насоки да бъдат актуализирани в зависимост от придобития опит от прилагането на споразумението, като отговорността за това ще се носи от Съвместния комитет. Насоките, приети от Съвместния комитет на 25 ноември 2009 г., са адаптирани в съответствие със Споразумението между Европейския съюз и Украйна за изменение на Споразумението между Европейската общност и Украйна за улесняване на издаването на визи (наричано по-долу „споразумението за изменение“), както и с новото законодателство на Съюза, като например Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ (наричан по-долу „Визовият кодекс“).

I. ОБЩИ ВЪПРОСИ**1.1. Цел и приложно поле**

В член 1 от споразумението се посочва, че: „Целта на настоящото споразумение е да облекчи издаването на визи на гражданите на Украйна за планиран престой за срок не по-дълъг от 90 дни в рамките на период от 180 дни.“

Споразумението се прилага за всички украински граждани, които кандидатстват за виза за краткосрочно пребиваване, независимо от държавата, в която пребивават.

Член 1, параграф 2 от споразумението гласи: „Украйна може да въведе наново изискване за виза само за граждани или определени категории граждани на всички държави членки, а не за граждани или определени категории граждани на отделни държави членки. Ако Украйна въведе отново изискването за визи за гражданите на ЕС или за определени категории граждани на ЕС, облекченията, предоставени на украинските граждани съгласно това споразумение, ще се прилагат автоматично на базата на реципрочност за засегнатите граждани на ЕС.“

Съгласно решенията, взети от украинското правителство, считано съответно от 1 май 2005 г. или от 1 януари 2008 г., гражданите на ЕС са освободени от изискването за притежаване на виза, когато пътуват до Украйна за срок от не повече от 90 дни или преминават транзитно през територията на Украйна. Тази разпоредба не засяга правото на украинското правителство да измени тези решения.

1.2. Приложно поле на споразумението

В член 2 от споразумението се посочва, че:

„1. Визовите облекчения, предвидени в настоящото споразумение, се прилагат към гражданите на Украйна само дотолкова, доколкото те не са освободени от изискването за виза със законите и регламентите на Европейския съюз или държавите членки, настоящото споразумение или други международни споразумения.

2. Националното законодателство на Украйна или на държавите членки, или законодателството на Европейския съюз се прилага по отношение на проблеми, които не са обхванати от разпоредбите на настоящото споразумение, като отказ за издаване на виза, признаване на документи за пътуване, доказателство за достатъчни средства за издръжка, отказ за влизане в страната и мерки за експулсиране.“

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс) (ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1).

Без да се засяга прилагането на член 10 (в който се предвижда освобождаване от изискването за виза за притежателите на украински дипломатически паспорти и служебни паспорти с биометрични данни), споразумението не засяга съществуващите разпоредби относно задълженията за издаване на визи и за визови облекчения. Така например с член 4 от Регламент № 539/2001 на Съвета ⁽¹⁾ на държавите членки се дава възможност да освобождават от изискването за виза членовете на граждански въздушни и морски екипажи, наред с други категории лица.

Шенгенските правила и, когато е приложимо, националното право продължават да се прилагат по отношение на въпросите, които не са обхванати от споразумението, като отказ за издаване на виза, признаване на документи за пътуване, доказателство за достатъчни средства за издръжка, отказ за влизане в страната и мерки за експулсиране. Това се отнася и до шенгенските правила, с които се определя шенгенската държава членка, отговаряща за обработването на заявлението за издаване на виза. Следователно украинските граждани следва да продължат да кандидатстват за издаване на виза в консулството на държавата членка, която е основна крайна цел на пътуването им; ако няма основна крайна цел, гражданинът следва да кандидатства в консулството на държавата членка на първо влизане в Шенгенското пространство.

Дори ако предвидените в споразумението условия са изпълнени, например документите за доказване на целта на пътуването за категориите, предвидени в член 4, са представени от кандидата за виза, издаването на виза пак може да бъде отказано, ако условията по член 5 от Регламент (ЕО) № 562/2006 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾ (наричана по-долу „Кодексът на шенгенските граници“) не са изпълнени, т.е. лицето не разполага с валиден документ за пътуване, подаден е сигнал в ШИС, лицето се счита за заплаха за обществения ред, вътрешната сигурност и др.

Продължават да се прилагат други възможности за гъвкав подход при издаването на визи, разрешени във Визовия кодекс. Например, визи за многократно влизане с дълъг период на валидност до пет години могат да бъдат издавани за категории лица, различни от тези, посочени в член 5 от споразумението, ако са спазени условията, предвидени във Визовия кодекс (вж. член 24, параграф 2 от Визовия кодекс). По същия начин разпоредбите, съдържащи се във Визовия кодекс, позволяващи освобождаване от плащане или намаляване на визовата такса, ще продължат да се прилагат (вж. точка II.2.1.1).

1.3. Видове визи, които попадат в приложното поле на споразумението.

В член 3, буква г) от споразумението се съдържа определение на понятието „виза“ като „разрешение, издадено от държава членка, или взетото решение от такава държава, което е необходимо с оглед на:

- влизане за планиран престой в държава членка или в няколко държави членки за срок не по-дълъг от 90 дни общо,
- влизане с цел транзит през територията на тази държава членка или на няколко държави членки“.

Следните видове визи са обхванати от споразумението:

- „С“ визи (визи за краткосрочно пребиваване).

Облекченията, предвидени в споразумението, се отнасят както за единни визи, валидни за цялата територия на държавите членки, така и за визи с ограничена териториална валидност (ОТВ).

1.4. Изчисляване на продължителността на престоя, разрешен с виза, и по-специално въпросът за това как да се определя шестмесечния период

С неотдавнашното изменение на Кодекса на шенгенските граници беше дадено ново определение на понятието за краткосрочен престой. Настоящото определение е следното: „90 дни в рамките на всеки 180-дневен период, при което се отчита 180-дневният период, предшестващ всеки ден от престоя“.

Денят на влизане ще се отчита като първи ден от престоя на територията на държавите членки, а денят на излизане ще се отчита като последен ден от престоя на територията на държавите членки. Понятието „всеки“ предполага прилагането на „нефиксиран“ референтен период от 180 дни, като се взема предвид всеки ден от престоя до последния период от 180 дни, за да се провери дали изискването за 90 дни/180 дни все още е спазено. Това означава, че липсата на непрекъснат период от 90 дни позволява нов престой до 90 дни.

Определението влезе в сила на 18 октомври 2013 г. Калкулаторът е наличен на следния електронен адрес: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета от 15 март 2001 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите-членки, както и тези, чиито граждани се освободени от това изискване (ОВ L 81, 21.3.2001 г., стр. 1).

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 562/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. за създаване на Кодекс на Общността за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 105, 13.4.2006 г., стр. 1).

Пример за изчисляване на престоя въз основа на новото определение:

Лице, притежавашо многократна виза, валидна за 1 година (18.4.2014 г. — 18.4.2015 г.), влиза за първи път в страната на 19.4.2014 г. и остава 3 дни. След това влиза отново на 18.6.2014 г. и остава 86 дни. Каква е ситуацията към конкретни дати? Кога ще се разреши на това лице да влезе отново?

На 11.9.2014 г.: през последните 180 дни (16.3.2014 г. — 11.9.2014 г.) лицето е пребивавало 3 дни (19 — 21.4.2014 г.) плюс 86 дни (18.6.2014 г. — 11.9.2014 г.) = 89 дни = не надхвърля разрешения си срок на престой. Лицето може да остане още 1 ден.

От 16.10.2014 г. нататък: лицето може да влезе за престой от 3 допълнителни дни (на 16.10.2014 г. престоят на 19.4.2014 г. не се взема предвид (извън 180-дневния период); на 17.10.2014 г. престоят на 20.4.2014 г. не се взема предвид (извън периода от 180 дни; и т.н.).

От 15.12.2014 г. нататък: лицето може да влезе за престой от 86 допълнителни дни (на 15.12.2014 г. престоят на 18.6.2014 г. не се взема предвид (извън периода от 180 дни); на 16.12.2014 г. престоят на 19.6.2014 г. не се взема предвид и т.н.).

1.5. Положение по отношение на държавите членки, които все още не прилагат изцяло достиженията на правото от Шенген, държавите членки, които не участват в общата визова политика на ЕС, и асоциираните държави.

Държавите членки, които се присъединиха към Съюза през 2004 г. (Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия), 2007 г. (България и Румъния) и 2013 г. (Хърватия) са обвързани от споразумението, считано от влизането му в сила.

Само България, Хърватия, Кипър и Румъния все още не прилагат изцяло достиженията на правото от Шенген. Те ще продължат да издават национални визи с валидност, ограничена до тяхната собствена територия. След като тези държави членки започнат да прилагат изцяло достиженията на правото от Шенген, те ще продължат да прилагат споразумението.

Националното право продължава да се прилага по отношение на всички въпроси, които не са обхванати от споразумението, до датата на пълното прилагане на достиженията на правото от Шенген от тези държави членки. Считано от тази дата, шенгенските правила/националното право ще се прилагат за въпроси, които не са уредени от споразумението.

България, Хърватия, Кипър и Румъния имат право да признават разрешенията за пребиваване, визите от тип D и визите за краткосрочно пребиваване, издадени от държавите от Шенген и асоциираните държави за краткосрочен престой на тяхна територия.

Съгласно член 21 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. за постепенното премахване на контрола по общите граници, всички шенгенски държави трябва взаимно да признават визите за дългосрочно пребиваване и разрешенията за пребиваване, издавани от другите държави, като валидни за кратки престои на територията им. Шенгенските държави членки приемат разрешенията за пребиваване, визите от тип D и краткосрочните визи, издавани от асоциираните държави за влизане и краткосрочен престой, като същото се прилага за асоциираните държави.

Споразумението не се прилага за Дания, Ирландия и Обединеното кралство, но включва съвместни декларации относно желанието тези държави членки да сключат двустранни споразумения за облекчаване на визовия режим с Украйна.

На 1 март 2009 г. влезе в сила двустранно споразумение за облекчаване на визовия режим между Дания и Украйна. Не са провеждани преговори за облекчаване на визовия режим между Украйна и съответно Ирландия и Обединеното кралство.

Въпреки че Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария са асоциирани към Шенген, споразумението не се прилага за тях, но включва съвместни декларации относно желанието тези шенгенски държави да сключат двустранни споразумения за облекчаване на визовия режим с Украйна.

Норвегия подписа двустранно споразумение за облекчаване на визовия режим на 13 февруари 2008 г. Това споразумение влезе в сила на 1 септември 2011 г.

Швейцария приключи преговорите за двустранно споразумение за облекчаване на визовия режим през ноември 2011 г. Исландия посочи, че преговорите с Украйна са започнали.

1.6. Споразумение/двустранни споразумения.

В член 13, параграф 1 от споразумението се посочва, че:

„1. Считано от влизането му в сила, настоящото споразумение се ползва с предимство пред разпоредбите на двустранните или многостранните споразумения или спогодби, сключени между отделните държави-членки и Украйна, доколкото разпоредбите на посочените споразумения или спогодби обхващат въпроси, които са предмет на настоящото споразумение.“

Считано от датата на влизане в сила на споразумението, престанаха да се прилагат разпоредбите в двустранните споразумения, които са в сила между държавите членки и Украйна относно въпроси, които са предмет на споразумението. В съответствие с правото на Съюза държавите членки трябва да предприемат необходимите мерки, за да премахнат несъвместимостта между техните двустранни споразумения и споразумението.

В член 13, параграф 2 от споразумението обаче се предвижда, че:

„2. Разпоредбите на двустранни или многостранни споразумения или спогодби, сключени между отделните държави членки и Украйна преди влизането в сила на настоящото Споразумение, предвиждащи освобождаване на притежателите на небιοметрични служебни паспорти от изискването за виза, продължават да се прилагат, без да се засяга правото на съответните държави членки или Украйна да денонсират или спрат прилагането на тези двустранни споразумения или спогодби.“

Следните държави членки имат двустранни споразумения с Украйна относно освобождаването от изискването за виза за притежателите на служебни паспорти: България, Хърватия, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния и Словакия.

Съгласно член 13, параграф 1 от споразумението доколкото тези двустранни споразумения се отнасят и за притежателите на биометрични служебни паспорти, член 10, параграф 2 от споразумение има предимство пред тези двустранни споразумения. Съгласно член 13, параграф 2 от споразумението тези двустранни споразумения — сключени преди влизането в сила на споразумението за изменение — продължават да се прилагат, доколкото се отнасят и за притежателите на небιοметрични служебни паспорти, без да се засяга правото на съответните държави членки или на Украйна да денонсират или спрат прилагането на тези двустранни споразумения или договорености. Освобождаването от изискването за виза за притежателите на небιοметрични служебни паспорти, издадени от дадена държава членка, се прилага само за пътувания на територията на тази държава членка, но не и за пътуване до други шенгенски държави членки.

Ако държава членка е сключила двустранно споразумение или договореност с Украйна по въпроси, които не са обхванати от споразумението, това освобождаване ще продължава да се прилага след влизането в сила на споразумението.

1.7. Декларация на Европейската общност за достъп на кандидатите за визи и за хармонизиране на информацията относно процедурите за издаване на визи за краткосрочно пребиваване и на документите, които трябва да бъдат представени при кандидатстване за визи за краткосрочно пребиваване.

В съответствие с тази декларация на Европейската общност, приложена към споразумението, беше изготвена обща основна информация относно достъпа на кандидатите за визи до дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки, относно процедурите и условията за издаване на визи и относно валидността на издадените визи, за да се гарантира, че на кандидатите се предоставя съгласувана и еднотипна информация. Тази информация е на разположение на уебсайта на делегацията на ЕС в Украйна: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_en.htm

От дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки се очаква да разпространят широко тази информация (на информационните табла, във вид на брошури, чрез уебсайтове и др.) и да разпространяват точна информация относно условията за издаване на визи, представителството на държавите членки в Украйна и хармонизирания списък на ЕС за изискваните подкрепящи документи.

II. НАСОКИ ПО КОНКРЕТНИ РАЗПОРЕДБИ

2.1. Правила, които се прилагат за всички кандидати за виза

Важно: Припомня се, че посочените по-долу облекчения по отношение на визовата такса за обработване, продължителността на процедурите за обработване на заявленията за визи, заминаване в случай на изгубени или откраднати документи и удължаване на визата при изключителни обстоятелства се прилагат за всички украински кандидати за виза и притежатели на визи.

2.1.1. Такса за обработване на заявленията за визи.

Член 6, параграф 1 от споразумението гласи:

„Таксата за обработване на заявленията за визи на украински граждани е в размер на 35 EUR. Посочената сума може да бъде преразгледана в съответствие с процедурата, предвидена в член 14, параграф 4.“

Съгласно член 6, параграф 1 таксата за обработване на заявленията за виза е в размер на 35 EUR. Тази такса се прилага за всички украински кандидати за виза (включително туристи) и се отнася за визите за краткосрочно пребиваване, независимо от броя на влизанията в страната. Тя се прилага и за заявленията за виза, подадени на външните граници.

Член 6, параграф 2 от споразумението гласи:

„Ако Украйна въведе отново изискването за визи за гражданите на ЕС, визовата такса, която ще наложи Украйна, не следва да е по-висока от 35 EUR или от сумата, за която е постигнато съгласие, ако таксата бъде преразгледана в съответствие с процедурата, предвидена в член 14, параграф 4.“

Член 6, параграф 3 от споразумението гласи:

„Държавите членки налагат такса от 70 EUR за обработване на визите, в случаите когато, предвид разстоянието между мястото на пребиваване на кандидата за виза и мястото, на което е подадено заявлението, кандидатът е поискал решението по заявлението да бъде взето в рамките на 3 дни от подаването и консулството се е съгласило да вземе решение в рамките на 3 дни.“

Такса от 70 EUR ще се събира за обработване на заявленията за визи в случаите, когато заявлението за виза и придружаващите документи са били подадени от кандидат за виза, чието място на пребиваване е известно, че се намира в област, в която държавата членка, до която кандидатът за виза желае да пътува, няма консулска служба (ако в тази област няма консулство, нито визов център, нито консулства на държавите членки, сключили споразумения за представителство с държавата членка, до която кандидатът за виза желае да пътува), и когато дипломатическото представителство или консулската служба се е съгласила да вземе решение по заявлението за виза в рамките на три дни. Доказателства по отношение на мястото на пребиваване на кандидата за виза се предоставят в заявлението за издаване на виза.

По принцип член 6, параграф 3 от споразумението има за цел да улесни кандидатстването за виза за кандидатите, които живеят на голямо разстояние от консулството. Ако на кандидата се налага да пътува дълго, за да може да кандидатства за виза, целта е визата да бъде издадена бързо, за да може кандидатът да я получи, без да се налага да предприема същото дълго пътуване втори път.

Поради горепосочените причини, в случаите когато „стандартното“ време за обработване на заявление за издаване на виза от страна на дадена дипломатическо представителство или консулска служба отнема три дни или по-малко, се начислява стандартната визова такса от 35 EUR.

За дипломатическите представителства и консулските служби, които имат система за насрочване на срещи, времето за получаване на среща не се отчита като част от времето за обработване (вж. също точка II.2.1.2).

Член 6, параграф 4 от споразумението гласи:

„4. Без да се засягат разпоредбите на параграф 5, следните категории лица са освободени от такси за обработване на заявлението за виза:

а) близки роднини — съпрузи, деца (включително осиновени), родители (включително настойници), баби, дядовци и внуци — посещаващи граждани на Украйна, които пребивават законно на територията на държавите-членки, или граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държава членка, на която те са граждани;“

(Забележка: тази буква урежда положението на украински близки роднини, пътуващи до държавите членки с цел посещение на украински граждани, законно пребиваващи в държавите членки, или на граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която са граждани. Визите за украинските кандидати за виза, които са членове на семейството на гражданин на Съюза по смисъла на член 5, параграф 2 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (¹), ще се издават безплатно във възможно най-кратък срок и по ускорена процедура.)

„б) членове на официални делегации, които участват в срещи, консултации, преговори или програми за обмен, както и в мероприятия, провеждани на територията на една от държавите-членки от неправителствени организации по официална покана, адресирана до Украйна;

в) членове на национални и регионални правителства и парламенти, конституционни и върховни съдилища, в случай че не са освободени от изискването за виза с настоящото споразумение;

г) ученици, студенти, лица, включени в програми за следдипломно обучение, и придружаващите ги преподаватели, които предприемат пътувания с цел обучение или общообразователна подготовка;

д) лица с увреждания и лицето, което ги придружава, ако е необходимо;“ (Забележка: за да се възползват от освобождаването от визова такса следва да се представи доказателство, че всеки кандидат за виза попада в тази категория.)

„е) лица, които са представили документи, доказващи необходимостта от пътуването им по хуманитарни причини, включително с цел получаване на спешна медицинска помощ, и човекът, придружаващ такова лице, или с цел присъствие на погребение на близък роднина, или за посещение на близък роднина, който е сериозно болен;

ж) участници в международни спортни мероприятия и придружаващите ги лица;“ (Забележка: обхванати са само придружаващите лица, които пътуват служебно; поради това поддръжниците на спортни отбори няма да се считат за придружаващи лица.)

(¹) Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки, за изменение на Регламент (ЕО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕО, 68/360/ЕО, 72/194/ЕО, 73/148/ЕО, 75/34/ЕО, 75/35/ЕО, 90/364/ЕО, 90/365/ЕО и 93/96/ЕО (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77).

- „з) лица, участващи в научни, културни и артистични дейности, включително университетски и други програми за обмен;
- и) участници в официални програми за обмен, организирани от побратимени градове и други общински организации;
- й) журналисти и техническият екип, който ги придружава служебно;“ (Забележка: в обхвата на настоящата буква попадат само журналистите, попадащи в обхвата на член 4, параграф 1, буква д) от споразумението.)
- „к) пенсионери;“ (Забележка: за да се възползват от освобождаването от визова такса, кандидатите трябва да представят доказателства за положението си на пенсионери.)
- „л) шофьори, извършващи международен превоз на товари и услуги за превоз на пътници до териториите на държавите членки с превозни средства, регистрирани в Украйна;
- м) членове на влаков и локомотивен персонал и на персонал на хладилни вагони на международни влакове, пътуващи до териториите на държавите членки;
- н) деца на възраст под 18 години и деца на издръжка под 21 години;“ (Забележка: за да се възползват от освобождаването от таксата за тази категория, кандидатите за виза трябва да представят доказателства за възрастта си, а ако са на възраст под 21 години — и доказателства за това, че са на издръжка.)
- „о) представители на религиозни общности;
- п) упражняващи свободни професии, участващи в международни изложения, конференции, симпозиуми, семинари и други подобни събития, провеждани на територията на държавите членки;
- р) участници на възраст до 25 години в семинари, конференции, спортни, културни или образователни събития, организирани от организации с нестопанска цел;
- с) представители на организации на гражданското общество, предприемащи пътувания във връзка с образователни курсове, семинари, конференции, включително в рамките на програми за обмен;
- т) участници в официални програми на Европейския съюз за трансгранично сътрудничество, като например по Европейския инструмент за съседство и партньорство (ЕИСП).

Първа алинея се прилага и когато целта на пътуването е транзит.“

Член 6, параграф 4, последна алинея от споразумението се прилага само ако целта на пътуването до трета държава е равностойна на една от целите, посочени в член 6, параграф 4, букви а) — т) от споразумението, например ако транзитното преминаване е необходимо с цел участие в семинар, посещение при членове на семейството, участие в програма за обмен на организации на гражданското общество и т.н. в трета държава.

Горепосочените категории лица са напълно освободени от заплащането на такса. Освен това съгласно член 16, параграф 6 от Визовия кодекс „[в] индивидуални случаи, когато това служи за насърчаване на културни или спортни интереси, както и интереси в областта на външната политика, политиката на развитие и други области от жизненоважен обществен интерес или по причини от хуманитарен характер размерът на визовата такса може да бъде намален или лицето да бъде освободено от заплащането й.“

Това правило обаче не може да се приложи за освобождаване от заплащането на визовата такса от 70 EUR за обработка на документите за виза в индивидуалните случаи, когато заявлението за виза и придружаващите документи са били подадени от кандидат за виза, за който е известно, че мястото му на пребиваване се намира далеч от дипломатическото представителство или консулската служба на държавата членка, и който попада в една от категориите, посочени в член 6, параграф 4 от споразумението, за които не се прилага визова такса.

Следва също така да се припомни, че от категориите лица, освободени от визова такса, може обаче да се изисква заплащане на такса за услугата, в случай че дадена държава членка си сътрудничи с външен доставчик на услуги.

Член 6, параграф 5 от споразумението гласи:

„5. Ако дадена държава членка си сътрудничи с външен доставчик на услуги с оглед издаване на виза, външният доставчик на услуги може да налага такса за услугата. Тази такса е пропорционална на разходите, направени от външния доставчик на услуги при изпълнение на неговите задачи, и не надхвърля 30 EUR. Държавите членки запазват възможността всички кандидати да подават заявленията си директно в техните консулства. Ако от кандидатите се изисква да уговорят среща за подаване на заявление, срещата по правило се провежда в рамките на две седмици от датата, на която е поискана.“

Запазването на възможността за всички категории кандидати за виза да подават заявленията си директно в консулството вместо с посредничеството на външен изпълнител предполага, че кандидатите действително трябва да могат да избират между тези две възможности. Въпреки че не е задължително директният достъп да е организиран при същите условия като тези за достъп до изпълнителя или подобни на тях, той не трябва да се извършва при условия, които на практика го правят невъзможен. Независимо от това, че е приемливо при директен достъп времето на чакане за насрочване на среща да е различно, това време не трябва да е толкова дълго, че на практика да прави директния достъп невъзможен.

2.1.2. Продължителност на процедурите за обработване на заявленията за визи

Член 7 от споразумението гласи:

- „1. Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки вземат решение относно искането за издаване на виза в рамките на 10 календарни дни от датата на получаване на заявлението и документите, необходими за издаване на виза.
2. Сроктът за вземане на решение относно заявлението за виза може да бъде продължен до 30 календарни дни в отделни случаи, по-специално когато е необходимо по-внимателно проучване на заявлението.
3. Сроктът за вземане на решение относно заявлението за виза може да бъде съкратен до 2 работни дни или по-малко в спешни случаи.“

Решение по заявлението за издаване на виза ще се взема по принцип в рамките на 10 календарни дни от датата на получаване на пълното заявление за виза и придружаващите документи.

Този срок може да бъде удължен до 30 календарни дни, когато е необходимо по-внимателно проучване, например за консултации с централните органи.

Всички тези срокове започват да текат само когато досието за кандидатстване е пълно, т.е. считано от датата на получаване на заявлението за виза и придружаващите документи.

За дипломатическите представителства и консулските служби, които имат система за насрочване на срещи, срокът за получаване на среща не се отчита като част от времето за обработване. При определяне на среща трябва да се взема предвид евентуалната спешност, заявена от кандидата за виза, с оглед прилагането на член 7, параграф 3 от споразумението. Като правило срещата следва да се проведе в срок до две седмици от датата, на която е поискана среща (вж. член 6, параграф 5) от споразумението. По-дълъг срок следва да се допуска само по изключение, включително в периоди на високо натоварване. Съвместният комитет ще извършва внимателно наблюдение по този въпрос. Държавите членки ще положат усилия, за да се гарантира, че срещите, организирани по искане на членовете на официални делегации на Украйна за подаване на заявления за визи в дипломатическите представителства и консулските служби, се провеждат възможно най-бързо — за предпочитане в срок от два работни дни — при спешни случаи, когато поканата е била изпратена със закъснение.

Решението за съкращаване на срока за вземане на решение по заявлението за виза съгласно посоченото в член 7, параграф 3 от споразумението се взема от длъжностното лице на консулството.

2.1.3. Удължаване на визата в изключителни обстоятелства

В член 9 от споразумението гласи:

„Визите на гражданите на Украйна, които нямат възможност да напуснат територията на държавите-членки в срока, посочен в техните визи, в резултат на обстоятелства, представляващи непреодолима сила, се продължават безплатно в съответствие с действащото законодателство на приемащата държава за срока, необходим за завръщането на тези граждани в страната им на пребиваване.“

По отношение на възможността за удължаване на срока на валидност на визата в случаи на непреодолима сила — например престой в болница поради непредвидени причини/внезапно заболяване/злополука — когато притежателят на визата няма възможност да напусне територията на държавата членка до датата, посочена във визата, се прилагат разпоредбите на член 33, параграф 1 от Визовия кодекс, при условие че те са съвместими със споразумението (например удължената виза продължава да бъде единна виза, която дава право на влизане на територията на всички държави членки от Шенгенското пространство, за които визата е била валидна при издаването). Съгласно споразумението обаче в случай на непреодолима сила удължаването на визата се извършва безплатно.

2.2. Правила, които се прилагат за някои категории кандидати за виза.

2.2.1. Документи за доказване на целта на пътуването.

За всички категории лица, изброени в член 4, параграф 1 от споразумението, включително шофьори, извършващи услуги по международен превоз на товари и пътници, ще се изискват само посочените документи за доказване на целта на пътуването. За тези категории кандидати не се изискват други документи във връзка с целта на престоя. Както се посочва в член 4, параграф 3 от споразумението, във връзка с целта на пътуването не се изискват други доказателства, покана или заверка.

Ако в отделни случаи продължава да има съмнение относно действителната цел на пътуването, кандидатът за виза ще получава покана за (допълнително) задълбочено интервю в посолството/консулството, при което може да му бъдат зададени въпроси относно действителната цел на посещението или намерението му да се върне — вж. член 21, параграф 8 от Визовия кодекс. В такива отделни случаи кандидатът за виза може да представи допълнителни документи или такива може да бъдат поискани по изключение от длъжностното лице на консулството. Съвместният комитет ще следи отблизо този въпрос.

За категориите лица, които не са посочени в член 4, параграф 1 от споразумението, настоящите правила продължават да се прилагат по отношение на документите, доказващи целта на пътуването. Същото се отнася за документите относно съгласието на родителите за пътуване на деца под 18 години.

Шенгенските правила или националното право се прилагат по отношение на въпросите, които не са обхванати от разпоредбите на споразумението, като признаването на документите за пътуване, медицинската застраховка за пътуване и гаранциите по отношение на връщането и на наличието на достатъчни средства за издръжка (вж. точка I.1.2).

В съответствие с Декларацията на Европейския съюз относно документите, които се подават при кандидатстване за виза за краткосрочно пребиваване, приложена към споразумението, „Европейският съюз ще изготви хармонизиран списък на придружаващите документи в съответствие с член 48, параграф 1, буква а) от Визовия кодекс, за да гарантира, че от украинските кандидати за виза се изисква да представят по принцип едни и същи придружаващи документи“. От консулствата на държавите членки, работещи в рамките на местно шенгенско сътрудничество, се изисква да гарантират, че на украинските кандидати за виза се предоставя съгласувана и еднотипна основна информация, и че от тях се изисква да предоставят по принцип същите придружаващи документи независимо от консулството на държавата членка, в която подават заявление за виза.

По принцип оригиналът на искането или удостоверението, изисквано съгласно член 4, параграф 1 от споразумението, ще се подава заедно със заявлението за издаване на виза. Консулството обаче може да започне да обработва заявлението за издаване на виза като използва факсимиле или фотокопия на искането или удостоверението. Въпреки това консулството може да поиска оригиналния документ в случай на първо заявление и задължително ще го изисква в отделни случаи, при които са налице съмнения.

Тъй като в поместените по-долу списъци с органи понякога се съдържа и името на лицето, оправомощено да подписва съответните искания/удостоверения, украинските органи следва да информират местното шенгенско сътрудничество, когато е налице замяна на тези лица.

Член 4 от споразумението гласи:

„1. За следните категории граждани на Украйна са достатъчни следните документи за обосноваване на целта на пътуване до другата страна:

а) за членовете на официални делегации, които в резултат на официална покана, отправена до Украйна, участват в срещи, консултации, преговори или програми за обмен, както и в мероприятия, провеждани на територията на една от държавите-членки от неправителствени организации:

— писмо, издадено от украински орган, потвърждаващо, че кандидатът е член на делегация, която пътува до другата страна, за да участва в гореспоменатите мероприятия, придружено от копие на официалната покана;“

Името на кандидата трябва да бъде посочено в писмото, издадено от компетентния орган, потвърждаващо, че лицето е част от делегацията, която пътува до територията на другата държава, за да участва в официалната среща. Името на кандидата не е нужно задължително да бъде посочено и в официалната покана за участие в заседанието, въпреки че това може да бъде направено, когато официалната покана е адресирана до конкретно лице.

Тази разпоредба се прилага за членовете на официални делегации, независимо от това какъв паспорт притежават (небиометрични служебни или обикновени паспорти).

„б) за бизнесмени и представители на бизнес организации:

— писмено искане от юридическото лице домакин или дружеството, или офиса или клона на такова юридическо лице или дружество, държавните и местните органи на държавите-членки или организационните комитети на търговско-промишлени изложения, конференции и симпозиуми, провеждани на териториите на държавите-членки.

- в) за шофьори, извършващи международен превоз на товари и услуги за превоз на пътници до територията на държавите членки с превозни средства, регистрирани в Украйна:
- писмено искане от националната асоциация на превозвачите на Украйна, осъществяващи международен пътен транспорт, в което се посочват целта, продължителността, местоназначението(ята) и честотата на пътуванията;

Компетентните органи, които осигуряват международен пътен превоз и са отговорни за посочване на целта, продължителността, местоназначението(ята) и честотата на пътуванията на шофьорите, извършващи международен превоз на товари и услуги за превоз на пътници до териториите на държавите членки, с превозни средства, регистрирани в Украйна, са:

1. Асоциация на международните автомобилни превозвачи на Украйна (Асоціація міжнародних автомобільних перевізників України (АсМАП))

Пощенският адрес на АсМАП е:

ул. Щорса, 11

Киев, 03150, Украйна

Длъжностните лица, имащи право да подписват заявленията, са:

Костюченко, Леонид — председател на АсМАП на Украйна;

Докил', Леонид — заместник-председател на АсМАП на Украйна;

Кучинский, Юрий — заместник-председател на АсМАП на Украйна.

2. Държавно предприятие „Служба за международни автомобилни превози по шосе“ (SE SIRC)

Пощенският адрес на SE SIRC е:

проспект Науки, 57

Киев, 03083, Украйна

Телефон +38 (0)44 524 21 01

Факс +38 (0)44 524 00 70

Длъжностните лица, имащи право да подписват заявленията, са:

Ткаченко, Анатолий — директор на SE SIRC;

Неронов, Олександр — първи заместник-директор на SE SIRC.

3. Украински съюз за автомобилен транспорт и логистика (Украинский союз автотранспорта и логистики)

Пощенският адрес на Украинския съюз за автомобилен транспорт и логистика е:

ул. Предславинска, 28

Киев, 03150, Украйна

Тел./факс: +38 (0)44 528 71 30/+38 (0)44 528 71 46/+38 (0)44 529 44 40

Длъжностното лице, имащо право да подписва заявленията, е:

Липовский, Виталий — председател на Съюза

4. Общоевропейска асоциация на автомобилните превозвачи (АААС) (Всеукраїнська асоціація автомобільних перевізників)

Пощенският адрес на АААС е:

ул. Велика Василківська, 139

Киев, 03150, Украйна

Тел./факс: +38(0)44-538-75-05, +38(0)44-529-25-21

Длъжностните лица, имащи право да подписват заявленията, са:

Віталій Рева — председател на АААС

Петро Главатський — заместник-председател на АААС

ел. поща: vaap@i.com.ua

5. **Общоевропейска асоциация на автомобилните превозвачи (АААС) (Всеукраїнська асоціація автомобільних перевізників)**

Пощенският адрес на АААС е:

ул. Раисы Окипной, 3

Киев, 02002, Украйна

Тел./факс: +38(0)44-517-44-31, +38(0)44-516-47-26

Длъжностните лица, имащи право да подписват заявленията, са:

Вакуленко, Володимир Михайлович — заместник-председател на АААС

6. **Украинското държавно предприятие „Укринтеравтосервис“ (Українське державне підприємство по обслуговуванню іноземних та вітчизняних автотранспортних засобів, „Укринтеравтосервис“)**

Пощенският адрес на украинското държавно предприятие „Укринтеравтосервис“ е:

проспект Науки, 57

Киев, 03083, Украйна

Длъжностните лица, имащи право да подписват заявленията, са:

Доброход, Сергій Олександрович — Генерален директор на украинското държавно предприятие „Укринтеравтосервис“ (тел: +38 (0)44 524-09-99; мобилен телефон: +38 (0)50 463-89-32);

Кубальська, Світлана Сергіївна — заместник-генерален директор на украинското държавно предприятие „Укринтеравтосервис“ (тел: +38 (0)44 524-09-99; мобилен телефон: +38 (0)50 550-82-62);

Като взема предвид съществуващите понастоящем проблеми, свързани с тази категория кандидати за виза, Съвместният комитет ще следи отблизо прилагането на тази разпоредба.

„г) за членовете на влакове и локомотивен персонал и персонал на хладилни вагони на международни влакове, пътуващи до териториите на държавите-членки:

— писмено искане от компетентното железопътно дружество на Украйна, посочващо целта, продължителността и честотата на пътуванията;“

Компетентният орган в областта на железопътния транспорт на Украйна е Държавната администрация на железопътния транспорт на Украйна („Укрзалізниця“).

Пощенският адрес на Укрзалізниця е:

ул. Тверская, 5—7
Киев, 03680, Украйна

Съгласно разпределението на отговорностите между членовете на ръководството на „Укрзалізниця“, длъжностните лица, отговорни за предоставяне на информацията относно целта, продължителността и честотата на пътуванията на членовете на влаковия и локомотивния персонал и персонала на хладилни вагони на международни влакове, пътуващи до териториите на държавите членки, са:

Болоболін, Сергій Петрович — първи генерален директор на „Укрзалізниця“ (тел: +38 (0)44 465 00 10);

Сергіенко, Микола Іванович — първи заместник-генерален директор на „Укрзалізниця“ (тел.: +38 (0)44 465 00 01);

Жураківський, Віталій Олександрович — първи заместник -генерален директор на „Укрзалізниця“ (тел.: +38 (0)44 465 00 41);

Сліпченко, Олексій Леонтьович — заместник-генерален директор на „Укрзалізниця“ (тел.: +38 (0)44 465 00 14);

Науменко, Петро Петрович — заместник -генерален директор на „Укрзалізниця“ (тел.: +38 (0)44 465 00 12);

Чекалов, Павло Леонтьович — заместник -генерален директор на „Укрзалізниця“ (тел.: +38 (0)44 465 00 13);

Метвеев, Игор — ръководител на Отдел „Международни отношения“ на „Укрзалізняця“ (тел.: +38 (0)44 465 04 25).

„д) за журналисти и техническия екип, който ги придружава служебно:

— удостоверение или друг документ, издаден от професионална организация или от работодателя на кандидата, доказващ, че въпросното лице е квалифициран журналист, и в който се посочва, че целта на пътуването е осъществяване на журналистическа дейност или доказващ, че лицето е член на техническия екип, придружаващ служебно журналиста;“

Тази категория не обхваща журналистите на свободна практика.

Трябва да се представят удостоверението или документът, доказващ, че кандидатът е квалифициран журналист, и оригиналният документ, издаден от неговия/нейния работодател, в който се посочва, че целта на пътуването е осъществяване на журналистическа дейност или доказващ, че лицето е член на техническия екип, придружаващ служебно журналиста.

Компетентната украинска професионална организация, удостоверяваща, че въпросното лице е квалифициран журналист, е:

1. Национален съюз на журналистите на Украйна (НСЖУ) („Національна спілка журналістів України“, НСЖУ).

НСЖУ издава на квалифицираните медийни служители национални професионални журналистически карти и международни прес-карти от стандартния модел, определен от Международната федерация на журналистите.

Пощенският адрес на НСЖУ е:

ул. Хрещатик, 27-А.

Киев, 01001, Украйна

Оправомощеното лице от НСЖУ е:

Наливайко, Олег Ігорович — ръководител на НСЖУ

Тел./факс: +38(0)44-234-20-96; +38(0)44-234-49-60; +38(0)44-234-52-09

Ел. поща: spilka@nsju.org; admin@nsju.org.

2. Съюз на независимите медии на Украйна (СНМУ) (Незалежна медіа-профспілка України).

Пощенският адрес на СНМУ е:

Офис 25,

ул. Хрещатик, 27 — А

Киев, 01001, Украйна

Оправомощените лица са:

Луканов, Юрій Вадимович — ръководител на СНМУ

Оксана Винничук — изпълнителен секретар на СНМУ

Тел.: + 38 (0)50 356 57 58

Адрес на ел. поща: secretar@profspilka.org.ua

„е) за лица, участващи в научни, културни и артистични дейности, включително университетски програми и други програми за обмен:

— писмено искане от организацията домакин за участие в тези дейности;

ж) за ученици, студенти, лица, включени в програми за следдипломно обучение, и придружаващи ги преподаватели, които предприемат пътувания с цел обучение или общообразователна подготовка, включително в рамките на програми за обмен, както и други училищни дейности:

— писмено искане или удостоверение за записване от приемащия университет, колеж или училище, или студентска карта или удостоверение за курсовете, които лицето ще посещава;“

Студентската карта може да бъде приета като доказателство във връзка с целта на пътуването само когато е издадена от приемащия университет, колеж или училище, където ще бъдат провеждани учебните занятия или образователната подготовка.

„з) за участници в международни спортни мероприятия и лицата, които ги придружават служебно:

— писмено искане от организацията домакин: компетентни органи, национални спортни федерации и национални олимпийски комитети на държавите членки;“

Списъкът с придружаващите лица при международни спортни мероприятия е ограничен до лицата, придружаващи спортиста служебно: треньори, масажисти, мениджъри, медицински персонал и ръководители на спортни клубове. Поддръжниците на спортни отбори няма да се считат за придружаващи лица.

„и) за участници в официални програми за обмен, организирани от побратимени градове и други общински организации:

— писмено искане от административния ръководител/кмет на тези градове или други общински организации;“

Административният ръководител/кметът на града или на друго общинско подразделение, компетентен да отправи писменото искане, е административният ръководител/кметът на града или общината домакин, където ще се проведе дейността на побратимените градове/общини. Тази категория обхваща само официално побратимените градове/общини.

„й) за близки роднини — съпруг(а), деца (включително осиновени), родители (включително настойници), баби и дядовци и внуци — посещаващи граждани на Украйна, които пребивават законно на територията на държавите членки, или граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която са граждани:

— писмено искане от лицето домакин;“

Тази буква урежда положението на украински близки роднини, пътуващи до държавите членки с цел посещение на украински граждани, законно пребиваващи в държавите членки, или на граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която са граждани.

Автентичността на подписа на лицето, което отправя поканата, трябва да бъде доказана от компетентния орган в съответствие с националното законодателство на държавата на пребиваване.

Необходимо е също така да се докажат законното пребиваване на лицето, което отправя поканата, и семейната връзка — например чрез прилагане към писменото искане, отправено от лицето домакин, на копия от документи, обясняващи неговото/нейното положение, като фотокопии на разрешението за пребиваване, и потвърждаващи семейните връзки.

Тази разпоредба се прилага и за роднините на служителите, работещи в дипломатически представителства и консулски служби, които пътуват, за да посетят роднини за период до 90 дни на територията на държавите членки, без обаче да е необходимо доказване на законно пребиваване и на семейни връзки.

Съгласно Декларацията на Европейския съюз относно облекченията за членове на семействата, приложена към споразумението за изменение „[с] цел да улесни мобилността на по-голям брой лица, които имат семейни връзки (особено сестри и братя и техните деца) с граждани на Украйна, законно пребиваващи на територията на държавите членки, или с граждани на Европейския съюз, които пребивават на територията на държава членка, на която са граждани, Европейският съюз приканва консулските служби на държавите членки да се възползват в пълна степен от съществуващите възможности по Визовия кодекс за улесняване на издаването на визи на тази категория лица, включително по-специално, опростяването на документните доказателства, изисквани от кандидатите, освобождаването от такси за обработка, и когато е целесъобразно, издаването на визите за многократно влизане.“

„к) за близки роднини на посещение с цел присъствие на погребални церемонии:

— официален документ, потвърждаващ факта на смъртта, както и потвърждение на семейната или друга родствена връзка между кандидата и покойника;“

В споразумението не се уточнява органите на коя държава следва да издадат горепосочения официален документ: държавата, в която се извършва погребалната церемония, или държавата, където живее лицето, което иска да присъства на погребалната церемония. Следва да се приеме, че такъв официален документ може да се издава от компетентните органи и на двете държави.

Трябва да се представи горепосочения официален документ, потвърждаващ факта на смъртта, както и семейната или друга родствена връзка между кандидата за виза и покойника — напр. акт за раждане и/или удостоверение за брак.

„л) за посещение на военни и граждански гробища:

— официален документ, потвърждаващ съществуването и опазването на гроба, както и семейната или друга родствена връзка между кандидата за виза и покойника;“

В споразумението не се уточнява дали горепосоченият официален документ следва да бъде издаден от органите на държавата, в която се намира гроба, или тези на държавата, в която пребивава лицето, което иска да посети гроба. Следва да се приеме, че такъв официален документ може да се издава от компетентните органи и на двете държави.

Трябва да се представи горепосочения официален документ, потвърждаващ съществуването и запазването на гроба, както и семейната или друга родствена връзка между кандидата за виза и покойника.

Съгласно Декларацията на Европейската общност относно издаването на визи за краткосрочен престой за посещения на военни и граждански гробища, приложена към споразумението, като правило визите за краткосрочно пребиваване на лица, които посещават военни и граждански гробища ще се издават със срок на валидност до 14 дни.

„м) за посещаващи по медицински причини и необходимите придружаващи лица:

— официален документ от здравното заведение, потвърждаващ необходимостта от медицинско обслужване в това заведение, необходимостта от придружител и доказателство за наличието на достатъчни финансови средства за заплащане на лечението;“

Ще се представя документът от здравното заведение, потвърждаващ необходимостта от медицинско обслужване в това заведение, и доказателство за достатъчни финансови средства за заплащане на лечението, както и потвърждение, че е необходимо болното лице да бъде придружено.

„н) за представители на организации на гражданското общество, предприемащи пътувания във връзка с образователни курсове, семинари, конференции, включително в рамките на програми за обмен:

— писмено искане, издадено от организацията домакин, потвърждение, че лицето представлява организация на гражданското общество, и удостоверение за учредяване на такава организация от съответния регистър, издадено от държавен орган в съответствие с националното законодателство;“

Документът, доказващ регистрацията на организация на гражданското общество в Украйна, е писмо, издадено от Държавната регистрационна служба на Украйна, съдържащо данни от регистъра на публичните сдружения.

„о) за упражняващи свободни професии, участващи в международни изложби, конференции, симпозиуми, семинари или други подобни събития, провеждани на територията на държавите членки:

— писмено искане от организацията домакин, потвърждаващо, че въпросното лице участва в събитието;

п) за представители на религиозни общности:

— писмено искане от религиозна общност, регистрирана в Украйна, посочващо целта, продължителността и честотата на пътуванията;“

Документът, доказващ регистрацията на религиозна общност в Украйна, е извлечение от Единния държавен регистър на юридическите лица и самостоятелните предприемачи, съдържащо информация, че организационната и правната форма на даден правен субект е религиозна общност.

„р) за участници в официални програми на Европейския съюз за трансгранично сътрудничество, като например по Европейския инструмент за съседство и партньорство (ЕИСП):

— писмено искане от организацията домакин.“

Важно: Със споразумението не се въвеждат нови правила за отговорност на физическите или юридическите лица, отправящи писмените искания. В случай на неправомерно изготвяне на такива искания се прилага съответното право на ЕС/национално право.

2.2.2. Издаване на визи за многократно влизане.

В случаите, в които кандидатът за виза трябва да пътува често или редовно до територията на държавите членки, ще се издават визи за краткосрочно пребиваване за няколко посещения, при условие че общата продължителност на тези посещения не надвишава 90 дни в рамките на период от 180 дни.

Член 5, параграф 1 от споразумението гласи:

„1. Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки издават визи за многократно влизане със срок на валидност пет години на следните категории лица:

а) членове на национални и регионални правителства и парламенти, конституционни и върховни съдилища, национални и регионални прокурори и техните заместници, ако те не са освободени от изискването за виза с настоящото споразумение, при изпълнение на служебните им задължения;

- б) постоянни членове на официални делегации, които участват редовно в срещи, консултации, преговори или програми за обмен, както и в мероприятия, провеждани на територията на държавите членки от неправителствени организации, по официална покана, отправена до Украйна;
- в) съпрузи и деца (включително осиновени), които са на възраст под 21 години или са на издръжка, и родители (включително настойници), посещаващи граждани на Украйна, законно пребиваващи на територията на държавите членки, или граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която са граждани;
- г) бизнесмени и представители на бизнес организации, които пътуват редовно до държавите членки;
- д) журналисти и техническият екип, който ги придружава служебно.

Чрез дерогация от първа алинея, когато необходимостта или намерението да се пътува често или редовно са явно ограничени до по-кратък период, срокът на валидност на визите за многократно влизане е ограничен до този период, и по-специално когато:

- за лицата, изброени в буква а), срокът на мандата,
- за лицата, изброени в буква б), срокът на валидност на статуса им на постоянен член на официална делегация,
- за лицата, изброени в буква в), срокът на валидност на разрешението за законно пребиваване на гражданите на Украйна, законно пребиваващи в Европейския съюз,
- за лицата, изброени в буква г), срокът на валидност на статуса им на представител на бизнес организация или срока на трудовия договор,
- за лицата, изброени в буква д), срокът на трудовия договор е по-кратък от пет години.“

На посочените категории лица, като се имат предвид техният професионален статус или семейни връзки с граждани на Украйна, които пребивават законно на територията на държавите членки, или граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която те са граждани, е оправдано да се издава, като правило, виза за многократно влизане със срок на валидност пет години. В предходния текст на споразумението с израза „със срок на валидност до пет години“ на консулствата се предоставяше свобода на преценка при вземането на решение относно срока на валидност на визата, като се определяше само максималният срок на валидност. В споразумението за изменение с новата редакция „със срок на валидност пет години“ не се предвижда такава свобода на преценка, като се постановява, че ако кандидатът отговаря на всички изисквания по член 5, параграф 1 от споразумението „дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки издават визи за многократно влизане със срок на валидност пет години“.

За лицата, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, буква а) от споразумението, следва да се представи потвърждение за професионалния им статус и продължителността на техния мандат.

Тази разпоредба не се прилага по отношение на лица, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, буква а) от споразумението, ако те са освободени от изискването за виза съгласно споразумението, т.е. ако притежават дипломатически или служебни паспорти с биометрични данни.

За лицата, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, буква б) от споразумението, трябва да бъде представено доказателство за постоянния им статус на членове на делегация и за необходимостта редовно да участват в срещи, консултации, преговори или програми за обмен.

За лицата, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, буква в) от споразумението, трябва да бъде представено доказателство за законното пребиваване на лицето, което отправя поканата (вж. по-горе точка II.2.2.1).

За лицата, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, букви г) и д) от споразумението, трябва да се представи доказателство за професионалния им статус и продължителността на техните дейности.

Член 5, параграф 2 от споразумението гласи:

„2. Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки издават визи за многократно влизане със срок на валидност една година на следните категории лица, при условие че през предходната година те са получили поне една виза и са я използвали в съответствие със законите за влизане и престой на посетената държава:

- а) шофьори, извършващи международен превоз на товари и услуги за превоз на пътници до териториите на държавите членки с превозни средства, регистрирани в Украйна;

- б) членове на влакове и локомотивен персонал и на персонал на хладилни вагони на международни влакове, пътуващи до териториите на държавите членки;
- в) лица, участващи в научни, културни и артистични дейности, включително университетски и други програми за обмен, които пътуват редовно до държавите членки;
- г) участници в международни спортни мероприятия и лица, които ги придружават служебно;
- д) участници в официални програми за обмен, организирани от побратимени градове и други общински организации;
- е) представители на организации на гражданското общество, пътуващи редовно до държави членки във връзка с образователни курсове, семинари, конференции, включително в рамките на програми за обмен;
- ж) участници в официални програми на Европейския съюз за трансгранично сътрудничество, като например по Европейския инструмент за съседство и партньорство (ЕИСП);
- з) ученици, студенти и лица, включени в програми за следдипломно обучение, които редовно пътуват за целите на проучване или образователен курс, включително в рамките на програми за обмен;
- и) представители на религиозни общности;
- й) упражняващи свободни професии, участващи в международни изложения, конференции, симпозиуми, семинари и други подобни събития, провеждани на територията на държавите членки;
- к) лица, които се нуждаят от редовни посещения по медицински причини, и необходимите придружаващи лица.

Чрез дерогация от първа алинея, когато необходимостта или намерението да се пътува често или редовно са явно ограничени до по-кратък период, срокът на валидност на визата за многократно влизане ще бъде ограничен до този период.“

В първоначалния текст на споразумението с израза „срок на валидност до една година“ на консулствата се предоставяше свобода на преценка при вземането на решение относно срока на валидност на визата, като се определяше само максималният срок на валидност. Съгласно споразумението за изменение с новата редакция „срок на валидност една година“ не се предвижда такава свобода на преценка, като се постановява, че ако кандидатът отговаря на всички изисквания по член 5, параграф 2 от споразумението, „дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки издават визи за многократно влизане със срок на валидност една година“. Трябва да се отбележи, че визи за многократно влизане със срок на валидност една година ще се издават за горепосочените категории лица, ако през предходната година (12 месеца) кандидатът за виза е получил поне една шенгенска виза и я е използвал, спазвайки правната уредба за влизане и престой на държавата/държавите, която/които е посетил (например лицето не е пресрочило позволения престой), и ако са налице причини за искане на виза за многократно влизане. Шенгенската виза, получена през предходната година, може да бъде виза, издадена от друга шенгенска държава, различна от тази, в която кандидатът е подал заявлението за новата виза. В случаите, когато не е оправдано да се издава виза, валидна за една година (например, ако продължителността на програмата за обмен е по-малко от една година или лицето не се налага да пътува често или редовно през цялата година), валидността на визата ще бъде по-малко от една година, при условие че другите изисквания за издаване на виза са изпълнени.

Член 5, параграф 4 от споразумението гласи:

„3. Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки издават визи за многократно влизане със срок на валидност от най-малко две години и най-много пет години на категориите лица, посочени в параграф 2 от настоящия член, при условие че през предходните две години те са използвали едногодишната виза за многократно влизане в съответствие със законодателството за влизане и престой на посетената държава, освен ако необходимостта или намерението да се пътува често или редовно са явно ограничени до по-кратък период, като в този случай срокът на валидност на визата за многократно влизане е ограничен до този период.

4. Общият срок на престой за лицата, посочени в параграфи 1 — 3 от настоящия член, не следва да надвишава 90 дни в рамките на период от 180 дни на територията на държавите-членки.“

Визи за многократно влизане със срок на валидност от две до пет години ще се издават на категориите лица, посочени в член 5, параграф 2 от споразумението, при условие че през предходните две години лицето е използвало едногодишната шенгенска виза за многократно влизане, спазвайки законодателството за влизане и престой на територията(ите) на посетената(ите) държава(и), както и че необходимостта да се пътува често или редовно не е явно ограничена до по-кратък период. Трябва да се отбележи, че виза с валидност от две до пет години ще се издава единствено ако през предходните две години на кандидата за виза са били издадени две визи, валидни за една година, а не с по-малка продължителност, и ако той е използвал тези визи в съответствие със законите за влизане и престой на територията(ите) на посетената(ите) държава(и). Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки определят срока на валидност на тези визи — т.е. от две до пет години — въз основа на преценката на всяко заявление за виза.

Що се отнася до определянето на критериите по член 5, параграф 2 от споразумението: „при условие че ... съществуват основания за искане на виза за многократно влизане“ и член 5, параграф 3 от споразумението: „при условие че ... основанията за искане на виза за многократно влизане все още са валидни“, се прилагат критериите, посочени в член 24, параграф 2, буква а) от Визовия кодекс за издаване на този вид визи, т.е. че лицето трябва да пътува често до една или няколко държави членки, например за делови цели.

Издаването на виза за многократно влизане не е задължително, ако кандидатът не е използвал предишна виза. Независимо от това, такава виза може да бъде издадена, ако неизползването на предишната виза се дължи на обстоятелства, които не зависят от волята на кандидата — например дълго отсъствие от работата му като шофьор на камион поради болест.

Относно документите за доказване на целта на пътуването за целите на издаването на визи за многократно влизане за категориите, посочени в член 5 от споразумението, вж. точка II.2.2.1.

2.2.3. Притежатели на дипломатически и служебни паспорти.

В член 10 от Споразумението се посочва, че:

- „1. Гражданите на Украйна, които притежават валидни дипломатически паспорти, могат да влизат, излизат и да преминават транзитно през териториите на държавите-членки, без да имат визи.
2. Гражданите на Украйна, които притежават валидни биометрични служебни паспорти, могат да влизат, излизат и да преминават транзитно през териториите на държавите членки, без да имат визи.
3. Лицата, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, могат да остават на териториите на държавите-членки за срок, не по-дълъг от 90 дни в рамките на период от 180 дни.“

Действащите двустранни споразумения или спогодби, предвиждащи освобождаване от изискването за виза за притежателите на небиометрични служебни паспорти, ще продължават да се прилагат, освен ако не бъдат денонсирани или прилагането им не бъде спряно (вж. точка I.1.6).

Командироването на дипломати в държавите членки не се урежда от споразумението. В тези случаи се прилага обичайната процедура по акредитация.

III. СТАТИСТИКА

С цел да се даде възможност на Съвместния комитет да осъществява ефективен мониторинг на прилагането на споразумението, дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки трябва да представят статистически данни на Комисията на всеки шест месеца, по-специално — и доколкото е възможно — и с посочване по месеци, относно:

- видовете визи, издадени на различните категории лица, обхванати от споразумението;
- броя на отказите за издаване на виза за различните категории лица, обхванати от споразумението;
- процента на кандидатите, поканени на лично интервю, по категории лица;
- петгодишните визи за многократно влизане, издадени на украински граждани (по държави);
- процента на визите, издадени безплатно за различните категории лица, обхванати от споразумението.